



# Waterkracht

## Nieuwsbrief over het Beheerplan voor de Rijkswateren

Externe versie | Nummer 3 2008

### Van de redactie

Rijkswaterstaat is bezig met het opstellen van het Beheerplan voor de Rijkswateren 2009-2015. Het BPRW laat zien wat Rijkswaterstaat gaat doen om de rijkswateren op orde te houden, hoe dat gebeurt en tegen welke kosten. In het beheerplan staat welke maatregelen Rijkswaterstaat uitvoert voor de Kaderrichtlijn Water en Natura 2000 en hoe RWS invulling geeft aan de Watervisie en het scheepvaartbeleid. Om een goed beheerplan te kunnen maken, ontwikkelt Rijkswaterstaat een visie op het meerjarig beheer en onderhoud van het netwerk van de rijkswateren. Dat gebeurt in goede afstemming met de eigen diensten en met externe samenwerkingspartners.

In deze nieuwsbrief (klik op de titel):

[Bijeenkomsten leveren veel informatie uit de regio voor BPRW](#) 1

[Geen belemmering voor bestaand gebruik](#) 3

[Minder brasem in Volkerak-Zoommeer](#) 4

[Buitenlandse aanpak Natura 2000](#) 5

## Bijeenkomsten leveren veel informatie uit de regio voor BPRW

Een belangrijk deel van de inhoud van het BPRW komt uit de regio's. Tussen 6 maart en 3 april heeft het projectteam BPRW zijn oor te luister gelegd op zes regionale watersysteembijeenkomsten. Dat heeft een schat aan informatie opgeleverd voor het beheerplan. Een korte impressie.

*Meer informatie:*

[leo.de.vrees@rws.nl](mailto:leo.de.vrees@rws.nl)

### **Beheer Noordzee en kust: kansen en conflicten**

Nieuwe Natura 2000-gebieden in de Exclusieve Economische Zone, de Kaderrichtlijn Marien, de visie op (zee-)scheepvaart en de speciale aandacht voor de ruimtelijke ordening op de Noordzee in het Nationaal Waterplan: het zijn allemaal ontwikkelingen die van grote invloed zijn op de Noordzee en de kust. De vraag op de bijeenkomst over Noordzee en kust was hoe Rijkswaterstaat als beheerder daarmee omgaat. Wat vinden we dat moet gebeuren om een 'gezonde zee' te krijgen? Wat doen we met onderwatergeluid? Wat voor soort beheer voeren we in de N2000-gebieden op zee? Ook onderwerpen als kustlijnzorg en meerjarige contracten, innovaties en de zandmotor, en zandsuppletie passeerden de revue. Bij al deze onderwerpen is het belang van beter informatiebeheer voor beleid, beheer en gebruikers onderstreept.

[lees verder >](#)

*Meer informatie:*

[floris.van.bentum@rws.nl](mailto:floris.van.bentum@rws.nl)

## **Waddenzee: goede samenwerking tussen beheerders randvoorwaarde**

RWS moet als medebeheerder van de Waddenzee, naast vooral LNV, zorg dragen voor een duurzaam en robuust watersysteem. Leidend bij het beheer is de Planologische Kernbeslissing (PKB) Waddenzee, en uiteraard wordt aangesloten bij de Kaderrichtlijn Water. Een randvoorwaarde is, zo bleek tijdens de deelsessie Waddenzee, dat RWS en andere rijksoverheden een goede samenwerkingsrelatie onderhouden, die voorkomt dat de ene overheid de PKB-kaders voor beheer anders interpreteert dan de andere. Eén van de interdepartementale projecten om de samenwerking te verbeteren, is een efficiëntere inspectie op de Waddenzee. Om meer service te verlenen aan de gebruikers, heeft RWS – met andere partijen in het waddengebied – het Convenant Vaarrecreatie ondertekend.

*Meer informatie:*

[saskia.huijs@rws.nl](mailto:saskia.huijs@rws.nl)

## **'Maak duidelijk waarvoor RWS kiest in de Delta'**

Voor RWS staat in de Delta veel op stapel: maatregelen voor KRW en N2000, verkenningen van de Grevelingen en de zandhonger in de Oosterschelde, planstudies over het Volkerak-Zoommeer, over de scheepvaartcapaciteit in de Rijn-Scheldecorridor en het Kanaal van Gent naar Terneuzen, en tot slot innovaties in het kustbeheer. Vraag is of dit allemaal valt te rijmen met het totale werkpakket. Kunnen we, gelet op onze capaciteit, ontwikkelingen in het gebruik van de watersystemen of de corridors bijbenen? En welke rol wenst RWS in omgevingsprocessen te spelen: alleen die van kennisleverancier of meer dan dat? RWS Zeeland wil dat het BPRW zich duidelijk over deze zaken uitspreekt.

*Meer informatie:*

[mike.waltmans@rws.nl](mailto:mike.waltmans@rws.nl)

## **Stop de bodemdaling van de Rijn**

Rijkswaterstaat Oost-Nederland greep de watersysteemsessie Rivieren aan om de bodemdaling van de Rijn aan te kaarten. Het uitschuren van de bodem veroorzaakt grote problemen. Het leidt tot ongewenste hoogteverschillen in de bodem en beïnvloedt zo de bevaarbaarheid. Baggeren in de vaargeul om de bodem zo egaal mogelijk te houden, vergt steeds meer inspanning, waarschuwt RWS ON. Door de bodemdaling vermindert de stabiliteit van bijvoorbeeld bruggen en komen kabels en leidingen in de rivierbodembloot te liggen.

Ook voor de waterhuishouding is de bodemdaling nadelig. RWS ON wil de bodemdaling stoppen door constructies aan te brengen en zand en grind in de rivier (terug) te storten.

*Meer informatie:*

[ton.garritsen@rws.nl](mailto:ton.garritsen@rws.nl)

## **IJsselmeergebied: flexibiliteit in scopes en gelden**

In de sessie over het Natte Hart kregen vijf thema's extra aandacht: peilbeheer; zandwinning; natuur, ecologie & recreatie; ruimtelijke ordening & buitendijkse activiteiten; en scheepvaart. De deelnemers benadrukten daarnaast de noodzaak van het op orde krijgen en houden van beheer en onderhoud en – niet te vergeten – de kunstwerken. Een ander punt is dat Rijkswaterstaat IJsselmeergebied graag écht naar de omgeving zou willen luisteren en de wensen die daar leven zou willen verwerken in projecten. Maar de (juiste) mensen en de rek in de opdracht die daarvoor nodig zijn, ontbreken vaak. Graag dus meer flexibiliteit in scopes en gelden, was de boodschap. Verder is er in het Natte Hart behoefte aan een RWS-brede (corporate) beheerdersvisie op zandwinning, speciebergings en het beheer van (diepe) putten. Hetzelfde geldt voor recreatie en natuur. Ook op dat gebied wil RWS als uitvoeringsorganisatie duidelijke kaders en opdrachten.

## Quick scan: 'Geen belemmering voor bestaand gebruik'

**Het leeuwendeel van het bestaand gebruik met bijbehorende beheer en onderhoudswerkzaamheden van wegen en vaarwegen kan een plaats krijgen in de beheerplannen Natura 2000, behorend bij het BPRW. Dat is de voorlopige uitkomst van de quick scan die RWS heeft opgesteld.**

*Meer informatie:*

[cor.berrevoets@rws.nl](mailto:cor.berrevoets@rws.nl)

'Scheepvaart binnen de betonde vaarwegen bijvoorbeeld veroorzaakt geen verstoring die de natuurwaarden schade berokkent', vertelt Cor Berrevoets van de Waterdienst, coördinator voor de quick scan. 'Ook het beheer en onderhoud dat Rijkswaterstaat rondom de (vaar)wegen uitoefent, lijken geen grote bedreiging te vormen voor de natuurwaarden en zijn dus goed inpasbaar, soms door enkele aanvullende voorwaarden of maatregelen in de beheerplannen op te nemen.' Afgezien van een paar knelpunten zorgt het wegverkeer evenmin voor grote verstoringen. Veel van het bestaand gebruik kan dus een plaats krijgen in de beheerplannen, wat betekent dat óf de vergunningplicht voor Natura 2000 vervalt óf dat het helder is onder welke voorwaarden een vergunning zonder problemen kan worden verkregen. In beide gevallen blijven de lasten beperkt. In het Natte Hart, maar niet alleen daar, is behoefte aan een duidelijke, RWS-brede (corporate) beheerdersvisie op zandwinning en, in relatie daarmee, specieberging (in putten, depots, eilanden) en het beheer van (diepe) putten. Hetzelfde geldt voor recreatie en natuur, die allebei voor het IJsselmeer erg belangrijk zijn. Ook op dat gebied wil RWS als uitvoeringsorganisatie duidelijke kaders en opdrachten.

## Minder brasem zou overlast blauwalg in Volkerak-Zoommeer kunnen verminderen

**In de strijd tegen de blauwalg wordt een oude methode opnieuw beproefd: actief biologisch beheer. Als aanvulling op het basispakket voor het Volkerak-Zoommeer wordt de brasem extra bevestigd.**

*Meer informatie:*  
[rene.boeters@rws.nl](mailto:rene.boeters@rws.nl)

Het basispakket aan maatregelen om de doelstellingen voor de KRW te halen, noemt voor het Volkerak-Zoommeer het uitvoeren van een planstudie naar de waterkwaliteit. Herstel van beperkte getijdendynamiek en doorspoelen met zout water zijn belangrijke componenten van die studie. 'Het punt is dat het zeker nog zes, zeven jaar duurt voordat er ook echt zout water in het Volkerak-Zoommeer zal stromen', licht René Boeters toe, projectleider planstudie Waterkwaliteit Volkerak-Zoommeer bij Rijkswaterstaat Zeeland. Al die tijd niets doen aan het probleem van 'groene soep' en stankoverlast als de algen afsterven, is geen optie. Boeters: 'Daarom is de bevissing als maatregel aan het basispakket toegevoegd. We gaan bij wijze van experiment kijken of we de overlast door blauwalgenbloei kunnen verminderen door de brasem weg te vangen.' De brasem heeft de gewoonte de bodem om te woelen, waardoor het water troebel wordt. Als gevolg daarvan heersen er omstandigheden, waarin blauwalgen optimaal gedijen en andere, meer gewenste organismen juist niet. Als gesprekken met de Visstandbeheercommissie vlot verlopen, kan het experiment volgens Boeters nog dit najaar beginnen. Hij waarschuwt echter voor te hoog gespannen verwachtingen.

*Visserij met de zegen in 2003 op het Volkerak-Zoommeer (foto: Wim Vos)*



## Engelse aanpak Natura 2000 zorgt voor groter draagvlak

**Vertegenwoordigers van Frankrijk, Duitsland, Engeland en Nederland kwamen half maart in Hull bijeen om te kijken hoe men in die landen schade aan Natura 2000-gebieden compenseert dan wel verzacht. De Nederlandse delegatie kwam enthousiast terug.**

*Meer informatie:*  
[erik.quene@rws.nl](mailto:erik.quene@rws.nl)

'De bedoeling was om kennis uit te wisselen over elkaars aanpak en dat is gebeurd op een manier waar iedereen iets aan had', zegt Erik Quené die als coördinator beheerplannen voor Rijkswaterstaat de conferentie bijwoonde. In Engeland is het bedenken van compenserende maatregelen voor schade aan Natura 2000-gebieden uitbesteed aan een publiek-private onderneming. De Fransen laten het opstellen van een handleiding voor hoe je compenserende en mitigerende maatregelen neemt over aan buitenstaanders. In Duitsland heeft men goede ervaringen met een compensatiegrondbank. Omgekeerd hebben buitenlanders iets opgestoken van de Nederlandse aanpak. Als voorbeeld noemt Quené het enthousiasme van de voorzitter van een Engelse natuurbeschermingorganisatie voor de samenhang die wij in de natuurgebieden proberen aan te brengen door de Ecologische Hoofdstructuur. Volgend jaar komt er een vervolgbijeenkomst.